

uncions en l'hospital militar, acompanyat d'un nou projecte en benefici dels malalts.

Uso de las suturas (en las operaciones quirúrgicas), y graves daños seguidos de los abusos introducidos en la práctica: Discurs inaugural llegit en el Col·legi de Sant Carles el dia 1 d'octubre de 1787.

Tratado de las enfermedades de los huesos: 1789.

Ordenanzas para el Colegio de Cirugía de Barcelona.

Nuevo arreglo: donat en 1790 pel mateix Reial Col·legi de Cirurgia, relatiu als seus estudis i assistència dels malalts.

Contestación als reparos que es posaren a l'ordenança general de Cirurgia; document que l'hi exigí reservadament el Rei, en 25 de novembre de 1801.

Nuevo método de operar en la hernia crural. Impremta de la vídua Ibarra, Madrid, 1793. Aquesta obra, que dedicà al rei Carles IV, es traduï a l'anglès i alemany.

Disertación respecto a las úlceras de los ojos que interesan la córnea trasparente. Impremta de la vídua Ibarra, Madrid, 1802. Aquest treball, traduït al francès, pel seu il·lustre fill En Carles, el seu gloriós successor en l'exercici de la Medicina, el presentà a la Societat de Medicina de París, la qual li donà la seva aprovació i considera com obra nova.

Plan, donat com a base dels punts generals que havia de comprendre la reforma de la constitució i estudi de les tres facultats de l'art de curar (Medicina, Cirurgia i Farmàcia), conforme a el manat per Reial ordre de 13 de juliol de 1807.

Formulario quirúrgico, per a l'ús de l'Hospital general de Madrid.

Prospecto d'un nou pla d'ensenyament a benefici de la salut pública i per a verificar la reunió de la Facultat.

Extensa contestación, donada de Reial ordre a la M. Il·ltre. Administració de l'Hospital de la Santa Creu, de Barcelona, que havia acudit a Sa Majestat demanant la derogació d'alguns articles de la nova ordenança del Col·legi de Cirurgia de la mateixa ciutat.

Dictamen respecte al projectat establiment d'un Col·legi de Cirurgia a Pamplona.

Breve historia de l'establiment dels Col·legis de Cirurgia Mèdica a Espanya i pla filosòfic d'ense-

nyança per als seus majors progressos, segons els descobriments moderns.

Cuadernos de Materia Médica. Osteología, Miología, Neurología, Angiología i Química. Extracte de les lliçons d'Hunter, Saunders, Scharp i altres professors estrangers, a les càtedres dels quals havia assistit, fent-hi constar, demés, diverses observacions anatòmiques originals.

Del curs de Matèria Mèdica del Dr. Saunders, que s'ha esmentat ja, en publicà 144 observacions exemplars referents als efectes obtinguts de l'ús de les medicacions recomenades i un gran nombre de fórmules.

L'anglès M. Townsend, en el Tom XX de la seva apreciable obra *Guía para la salud*, publicada a Londres en 1796, recomanà els coneixements de Gimbernat, citant-lo repetides vegades amb la més gran estimació.

En mig de tanta activitat pràctica i científica, escriu en la seva obra el gran historiador N'Antoni de Bofarull: *publicà nombroses obres i fulls de diversos objectes per a l'ensenyança, respecte a casos nous i excepcionals de Medicina, respecte a noves aplicacions i respecte als molts estudis que ell dominava.* Essent de remarcar, demés, que en totes les nombroses obres publicades per l'illustre cirurgià, s'hi revela una font inesgotable de coneixements, un domini absolut de les diverses matèries tractades i, sobretot, un sentit fonament pràctic que les fa d'una actualitat i d'una vàlua excepcionals. És per tot això que els seus treballs queden estampats en l'esplendorós llibre de la Cirurgia Universal.

Hi ha que afegir-hi, que l'aspecte més valuós i transcendental de quants en revelen la major part dels escrits de Gimbernat, és el relatiu a la innegable possessió d'un conjunt de dots profitosos per a l'organització i la pràctica de la tasca més difícil de quantes n'existeixen: la de l'ensenyament. Saber és cosa difícil, emperò, saber ensenyar el que u sap, encara ho és més, i és perquè sabia i sabia ensenyar el moltíssim que sabia, a part d'altres aspectes del seu gran valiment, que l'hi dispensaren molta confiança Carles III, Carles IV i Ferran VII, que són els tres monarques que regnaven durant la seva existència.

Mancaria una transcendental nota d'avalorament, si no es fes constar en el present treball, que tot l'incalculable conjunt de fets executats pel nostre biografiat, amb una constància i un conei-